

# ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

webedition

με την ευθύνη του Τμήματος

## Παρεμβάσεις: Αχελώος: Η μοναδική λύση για την ύδρευση

Δημοσίευση: 11 Ιαν 2010 0:55 [Άρθρα](#)

Στις 15-11-2009 δημοσιεύθηκε στην «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» συνέντευξη του αντ/δρου της ΔΕΥΑΛ κ. Κων. Καλαμπαλίκη με τίτλο: «Μονόδρομος για τη ΔΕΥΑΛ, οι γεωτρήσεις στο Δαμάσι».

Σ' αυτήν αναφέρεται ότι οι 17 γεωτρήσεις στη Γιάννουλη, Αμπελώνα και Πλατανούλια μετά βίας καλύπτουν τις ανάγκες της Λάρισας, της Νίκαιας και των Νέων Καρυών. Και ότι αν δεν ανορυχθούν άλλες 5 γεωτρήσεις στην περιοχή Δαμασίου, η υδροδότηση του χωριού Καρυές θα σταματήσει. Φθάσαμε δηλαδή στο όριο.

- Τι θα γίνει όμως στη συνέχεια όταν οι ανάγκες της Λάρισας αυξηθούν λόγω αύξησης του πληθυσμού της, ή όταν στον Δήμο Λάρισας ενταχθούν και άλλοι γειτονικοί Δήμοι ή χωριά λόγω Καποδίστρια ΙΙ; Που έχουν ήδη σοβαρότατο πρόβλημα ποσότητας και κυρίως ποιότητας νερού (νιτρικά και χλωριόντα). Όπως οι Δήμοι: Πλατυκάμπου, Νίκαιας, Κραννώνος, Κιλελέρ κ.ά. Οι οποίοι εδώ και χρόνια επιζητούν εναγωνίως τη σύνδεσή τους με τη ΔΕΥΑΛ;

- Στη λύση όμως ανόρυξης 5 νέων γεωτρήσεων στην περιοχή Δαμασίου αντιδρούν οι κάτοικοι αυτού, όπως και ο Δήμος Τυρνάβου, προσφεύγοντας μάλιστα στο Συμβούλιο Επικρατείας, επειδή θεωρούν ότι θα επηρεασθούν αρνητικά οι δικές τους γεωτρήσεις. Πέραν όμως αυτού του εμποδίου θα προσέθετα κατά την άποψή μου και τον κίνδυνο να επηρεασθούν και οι 5 γεωτρήσεις της ΔΕΥΑΛ που λειτουργούν σήμερα στα Πλατανούλια και δίνουν το περισσότερο νερό στη Λάρισα. Γιατί δεν θ' απέχουν και πολύ από τις θέσεις των νέων (του Δαμασίου), που προβλέπεται να ανορυχθούν και επομένως θα τροφοδοτούνται από το ίδιο καρστικό σύστημα (σπήλαια εντός ασβεστολίθων), από το οποίο το 1990 αντλούσαν νερό άλλες 30 γεωτρήσεις;

Την άποψή μου αυτή ενισχύει και η παραδοχή της ΔΕΥΑΛ ότι οι 5 παλιές γεωτρήσεις χρειάζονται εκβάθυνση. Προφανώς γιατί έχει υποχωρήσει η στάθμη αντλήσεως και δεν αποδίδουν την παροχή που προβλεπόταν αρχικώς (συνολικά 2000 m<sup>3</sup>/ ώρα περίπου). Οπότε αν επαληθευθούν τ' ανωτέρω, η ανόρυξη νέων γεωτρήσεων ουδέν θα προσφέρει πέραν της σπατάλης χρημάτων 8 εκ. ευρώ.

Αλλά εκτός του νομού Λάρισας πρόβλημα με την ύδρευση έχουν νομίζουμε και οι άλλοι νομοί της Θεσσαλίας. Γι' αυτό βλέπουμε το τελευταίο χρονικό διάστημα

συχνά ανακοινώσεις στα ΜΜΕ για προβλήματα στο πόσιμο νερό, από νιτρικά, κολοβακτηρίδια, χλωριόντα ή χρώμιο, όπως στους Δήμους Φαρσάλων, Σούρπης, Αλμυρού, Φερρών και Βόλου (ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 20, 22 και 31/12/2009). Ιδιαίτερα ο Βόλος, η δεύτερη σε μέγεθος πόλη της Θεσσαλίας, έχει σοβαρό πρόβλημα με την ποιότητα, κυρίως κατά τις άνωδρες εποχές του έτους γιατί τότε εξασφαλίζει το περισσότερο νερό από γεωτρήσεις (με αρκετά χλωριόντα), της πεδινής ζώνης της πόλης και της περιοχής Καναλιών - Στεφανοβικείου, και το λιγότερο νερό από πηγές του ορεινού όγκου του Πηλίου. Γι' αυτό η μέση ποιότητα του νερού δεν είναι καλή.

Η Καρδίτσα: Υδρεύεται όπως είναι γνωστό, από τη λίμνη Ταυρωπού. Δεν έχει πρόβλημα ποσότητας, έχει όμως κάποιο πρόβλημα με την ποιότητα, γιατί οι κάτοικοί της διαμαρτύρονται τους φθινοπωρινούς κυρίως μήνες, για «άσχημη μυρωδιά και γεύση του νερού».

Τέλος τα Τρίκαλα: Υδρεύονται από γεωτρήσεις και δεν εμφανίζουν σήμερα αξιόλογο πρόβλημα. Κανείς όμως δεν μπορεί να εγγυηθεί την καλή ποιότητα του νερού και στο μέλλον. Γιατί μπορεί να συμβεί ό,τι ακριβώς συνέβη και με τις εκατοντάδες γεωτρήσεων, χωριών και κωμοπόλεων, στους άξονες Λάρισας - Φαρσάλων και Λάρισας - Βόλου, που με την πάροδο των ετών παρουσίασαν χλωριόντα ή νιτρικά και έγιναν ακατάλληλες για ύδρευση.

Αλλά και η πόλη της Λάρισας που σήμερα έχει καλή ποιότητα νερού μπορεί στο απώτερο μέλλον, πέραν των αναγκών της για περισσότερο νερό, να παρουσιάσει και πρόβλημα ποιότητας. Κανείς δεν το εύχεται, αλλά ούτε μπορεί και να το αποκλείσει. Γι' αυτό χρειάζεται πρόβλεψη. Τα υπόγεια νερά δεν παρέχουν σιγουριά για το μέλλον και ο υποφαινόμενος βλέπει ότι υπάρχει μία μοναδική και μακροχρόνια λύση για εξασφάλιση, τόσο ποσότητας, όσο και ποιότητας, από επιφανειακά νερά.

Και αυτή είναι: η μερική εκτροπή προς Θεσσαλία του Άνω Ρου του Αχελώου. Τα νερά του οποίου από την σήραγγα εκτροπής που έχει ήδη διανοιγεί, θα συγκεντρώνονται (μετά την παραγωγή ενέργειας, σε δυο ΥΗΣ) στον Ταμιευτήρα Μουζακίου. Από όπου με ένα δίκτυο κλειστών αγωγών, μπορούν να διοχετεύονται προς τις τέσσερις μεγαλούπολεις της Θεσσαλίας και με διακλαδώσεις προς τις κωμοπόλεις και χωριά, για να συνδεθούν με τα υπάρχοντα δίκτυα διανομής νερού των Δήμων.

Με αυτό το έργο, που μπορεί να γίνει σταδιακά, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε πόλης, θα λυθεί οριστικά για δεκαετίες ή και αιώνες, το σοβαρό αυτό πρόβλημα, το οποίο θα αποδειχθεί ίσως πιο σημαντικό και από την άρδευση, γιατί αφορά το 1/10 του πληθυσμού της Ελλάδας.

Η Αθήνα και ο Πειραιάς εξασφαλίζουν νερό από 200 χιλ/τρα μακριά και η Θεσσαλονίκη από 100 (λίμνη Πολυφύτου). Γιατί δεν πρέπει να γίνει το ίδιο και για τους κατοίκους της Θεσσαλίας, όταν τα νερά του Αχελώου πλησιάζουν στην άκρη του κάμπου; Δηλαδή σε απόσταση από το Μουζάκι περίπου 15 km για

Τρίκαλα - Καρδίτσα, 50 για Λάρισα και 70 για Βόλο; Όταν μάλιστα η κλίση του εδάφους βοηθά στο να κινείται το νερό μέσα στους αγωγούς μόνο του διαβαρύτητος, ενώ θ' αποφευχθεί η χρήση των χιλιάδων ηλεκτροθόρων αντλητικών συγκροτημάτων των γεωτρήσεων που χρησιμοποιούνται σήμερα για ύδρευση, καθώς και η συντήρηση αυτών. Δηλαδή σημαντική εξοικονόμηση δαπανών.

Ειδικότερα για τη ΔΕΥΑΛ, η δαπάνη κατασκευής ενός αγωγού διαμέτρου  $\Phi 90$  και μήκους 40 χιλ/τρων περίπου από το Μουζάκι μέχρι να ενωθεί με τον αγωγό που έχει στην περιοχή Πλατανουλιών, η ΔΕΥΑΛ, δεν νομίζουμε ότι θα υπερβεί κατά πολύ τα 8 εκ. ευρώ που χρειάζεται για την ανόρυξη και εξοπλισμό των 5 νέων γεωτρήσεων στο Δαμάσι.

Όσον αφορά την άποψη πολλών, αλλά μη ειδικών, ότι είναι προτιμότερο αντί του Αχελώου να κατασκευαστούν εκατοντάδες μικρά φράγματα φαίνεται αγνοούν ότι:

α) Τα φράγματα χρειάζονται κατάλληλες θέσεις και τέτοιες δεν υπάρχουν ιδιαίτερα σε κάμπους γεμάτους χωριά που μπορούν να κινδυνεύσουν.

β) Το κόστος των μικρών φραγμάτων ανά  $m^3$  νερού, ταμίευσης είναι πολλαπλάσιο της μερικής εκτροπής του Αχελώου και όχι μικρότερο όπως νομίζουν.

γ) Η μελέτη και κατασκευή έστω και ολίγων δεκάδων μικρών φραγμάτων όχι μόνο δεν δίνει οριστική απάντηση στο υδατικό έλλειμμα της Θεσσαλίας, αλλά απαιτεί και χρονοβόρες διαδικασίες.

Το επιχείρημα ότι για να συνεχισθεί το έργο του Αχελώου πρέπει πρώτα να εξακριβωθούν οι ανάγκες σε νερό της Θεσσαλίας, νομίζουμε δεν ευσταθεί. Πρώτον γιατί αυτές έχουν ήδη προσδιορισθεί (1 δις  $m^3$ ) από μια πολύ μεγάλη και εξειδικευμένη εταιρία, την ELECTROWATT, και δεύτερον γιατί αυτές αλλάζουν από χρόνο σε χρόνο, ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν. Εάν επαρκούσε το νερό για τις ήδη αρδευόμενες εκτάσεις της Θεσσαλίας (περίπου 2,5 εκ. στρέμματα) δεν θα κατέβαινε δεκάδες ή και εκατοντάδες μέτρα η στάθμη των υπογείων υδάτων.

Εξάλλου η ποσότητα νερού που θα οδεύει προς Θεσσαλία θα ρυθμίζεται με το θυρόφραγμα στην είσοδο της σήραγγας εκτροπής. Η σήραγγα έχει ήδη διανοιγεί για 600 εκ.  $m^3$  νερό ετησίως maximum, ενώ αρχικά πριν 20 χρόνια προβλεπόταν στη μελέτη 1.100 εκ.  $m^3$ . Τι νόημα έχει η συζήτηση εκ των υστέρων για μία σήραγγα που έχει ήδη διανοιγεί; Θα τη σμικρύνουμε μήπως;

Συμπέρασμα: Το συμφέρον όλων των Θεσσαλών είναι να προχωρήσει χωρίς καμία διακοπή το σπουδαίο αυτό έργο «πολλαπλών σκοπών» που στηρίχτηκε από όλες τις κυβερνήσεις. Γιατί δίνει λύσεις σε πολλά θέματα. Όπως επιγραμματικά αναφέρουμε:

1) Στην ύδρευση, 2) στην άρδευση για εξασφάλιση καλύτερου εισοδήματος των αγροτών, 3) στην πληρέστερη απασχόληση αγροτών και λοιπών

επαγγελματιών, 4) στην παραγωγή ηλ. ενέργειας με δυο ΥΗΣ: Πευκοφύτου και Μουζακίου, 5) Στην εξοικονόμηση ηλ. ενέργειας με τη διακοπή λειτουργίας πολλών από τις 30.000 γεωτρήσεις του Θεσσαλικού κάμπου, αλλά και την άντληση νερού από μικρότερα βάθη των υπολοίπων γεωτρήσεων που θα συνεχίσουν να λειτουργούν, λόγω ανόδου της στάθμης αντλήσεως, 6) Στην αποφυγή υφαλμύρωσης πολλών εδαφών και του υπόγειου υδροφορέα (παράκτιων περιοχών), 7) Στην αποφυγή καταστροφής της πανίδας και χλωρίδας εκατέρωθεν της κοίτης του Πηνειού, και 8) Στην ανάπτυξη του τουρισμού στην νέα τεχνητή λίμνη που θα δημιουργηθεί στην περιοχή Μουζακίου.

Το έργο βρίσκεται προς το τέλος, γιατί έγινε το 70% περίπου των εργασιών. Υπολείπονται η επένδυση της σήραγγας (ακόμη 12 χιλ/τρα) και οι δυο υδροηλεκτρικοί σταθμοί που θα προσφέρουν πράσινη ενέργεια και το όλο έργο θ' αποσβεσθεί το πολύ σε μία 5ετία.

Όσον αφορά τα έργα διανομής του νερού για άρδευση, στον κάμπο, αυτά μπορούν να γίνουν εκ των υστέρων, σταδιακά, αφού βέβαια προηγουμένως δημιουργηθεί από την Πολιτεία ένας κεντρικός φορέας διαχείρισης των υδάτων της Θεσσαλίας.

Η προοπτική για ύδρευση με καθαρό νερό και σε επαρκείς ποσότητες (περίπου 80 εκ. m<sup>3</sup> νερού ετησίως) για τις 800.000 κατοίκων της Θεσσαλίας, αποτελεί προτεραιότητα και δικαιολογεί αυτή και μόνη την άμεση χρηματοδότηση για συνέχιση των εργασιών. Ενώ δύναται να χρησιμοποιηθεί και ως ισχυρό επιχείρημα στην Ε.Ε. και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, όπου η υπόθεση αυτή εκκρεμεί.

Μας είναι περίεργη και ανατιολόγητη η εμμονή όσων αντιτίθενται στην κατασκευή ενός τόσο σημαντικού έργου με οφθαλμοφανή πλεονεκτήματα, προβάλλοντας τον ισχυρισμό ότι δήθεν θα βλάπτει το περιβάλλον της άλλης πλευράς της Πίνδου. Όταν όμως το νερό πλεονάζει «Ποια ακριβώς βλάβη θα προκαλέσει η μείωση της παροχής του Αχελώου μόλις κατά το 1/5» δεν μας τη λένε. Ενώ σιωπούν σκοπίμως για τις συνέπειες, οικονομικές και περιβαλλοντικές, στη Θεσσαλία, που έχει πολλαπλάσιο πληθυσμό και έκταση της Αιτωλοακαρνανίας. Μήπως ζούμε σε άλλο κράτος; Οι Θεσσαλοί δεν δικαιούνται ούτε καθαρό νερό να πίνουν; Το νερό δεν έχει σχέση με το περιβάλλον; Τι λένε οι οικολόγοι γι' αυτό;

Αν το πόσιμο νερό δεν είναι το Νο1 στοιχείο του περιβάλλοντος, τότε ποιο είναι;

\* Ο Ιππ. Εξάρχου είναι Γεωπόνος, μετεκπαιδευθείς σε Πανεπιστήμια Καλιφόρνιας ΗΠΑ και Μπάρι Ιταλίας, στη Γεωργική Υδραυλική-Έγχειρες Βελτιώσεις